

BENEDIX RODERICH

RIITA-ASIA: ILVEILYS
YHDESSÄ NÄYTÖKSESSÄ

Roderich Benedix

**Riita-asia: Ilveilys
yhdessä näytöksessä**

«Public Domain»

Benedix R.

Riita-asia: Ilveilyy yhdessä näytöksessä / R. Benedix — «Public Domain»,

Содержание

ENSIMÄINEN KOHTAUS	6
TOINEN KOHTAUS	9
Конец ознакомительного фрагмента.	10

R. Benedix

Riita-asia: Ilveilys yhdessä näytöksessä

HENKILÖT:

Ruotsila, I rusthollareja.

Lind, I

Vingler, asianajaja.

Kaski, polisivankilan vartija.

Yövärtija.

Polisimies.

Tapaus Helsingissä.

Lyhyt katu. Oikealla kädellä kartano, jonka ikkunat ja ovi ovat kadun tasalla; oven päällä on ravintolan kyltti. Yö.

ENSIMÄINEN KOHTAUS

Ruotsila, Vingler (tulevat vasemmalta).

RUOTSILA (jolla kaikki taskut ovat täynnä riitapapereja). Hiisi, kuinka pitkät matkat täällä, tässä teidän pääkaupungissanne ovat! Jo toista tuntia olemme astuneet.

VINGLER. Nyt olemmeki jo perillä. Majatalonne on tässä.

RUOTSILA. Aivan oikein. (Katselee ympärillensä.) Niin on, nyt vasta tunnen paikat. Te teitte, herra herrassyörinki, minulle suuren hyvän sillä, että läksitte minua saattamaan; en olisi päivälläkään osannut sieltä kotiin, saatikka yöllä.

VINGLER. Ei siitä mitään, herra Ruotsila, minulle se ei suurta väärää tehnyt. Vaan missä te pidätte majaa näin vähäisessä ravintolassa? Teidän vertaisenne mies varoissa!

RUOTSILA. Elkkä joutavia; talonpojalle on tämä majatalo kyllä hyvä.

VINGLER (edellensä vaan ystävällisesti liehakoiden). No, no herra Ruotsila, kuinka niin voitte puhua? Te olette rusthollin isäntä, rikas mies! Ho hoo, te ette vaihtaisi elämätänne monen kanssa niistä, jotka kaupungissa ovat suuria herroja.

RUOTSILA. Mitä turhaa, antakaa minun olla, mikä olen. Teidän, kaupungin herrojen kanssa pitää olla varuillansa. Silmäin edessä kutsutte meitä herra rusthollariksi, pehmittääksenne meitä, ja seljän takana, meitä hyvästi nyljettyänne, nauratte talonpojan tolvanalle. Jos minä olisin ottanut majan jossakussa teidän suurista hotelleistanne, joissa kynttilästä, kuin sitä maata pannessaan vähän polttaa, saa maksaa viisikymmentä penniä, niin olisin saanut maksaa niinkuin iso herra, ja talonväki olisi minua kumminkin pitänyt talonpoikana. Mitä turhaa, minä pidän majaa tässä paikassa, jossa jo isä-vainajanikin maailmassa on pitänyt kortteeria.

VINGLER. No, no, herra Ruotsila, kovin pahaa ajattelette meistä kaupunkilaisista; tokihan muutamia meistä rehellisinäkin pitänette?

RUOTSILA. Niin, ystävä-kulta, herrassyörinki-kulta, asianajaja-kulta, ei niitä monta ole. Teistä kaupunkilaisista ei ole mihinkään, ja me maalla emme ole parempia. Yksi toistansa pettää, ja joka sen paraimmin tekee, sen puolella on oikeus.

VINGLER. Ettehän tätä kumminkaan minusta sanone?

RUOTSILA. Ah, elkkä panko pahaksi, vaan minulla on omituinen juomapääni; viini, jota joimme, oli hyvää, ja silloin puhun minä aina suuni puhtaaksi. Teitä en tuolla puheellani juuri tarkoittanut, minä rakastan teitä räkninkiinne asti – hahaha? räkninkiä, ystäväiseni, räkninkiä ymmärrätte te kirjoittaa kuin mies!

VINGLER. Vaan, hyvä Ruotsila, jos tietäisittekin mitä huolta minulla on ollut teidän asiastanne, mitä vaivaa ja respeliä – teidän riitaveljenne on niin uppiniskainen!

RUOTSILA (vihastuu silmittömästi). Se tulen-ruoka! Älkää muistuttako minulle häntä, se saattaa sappenin kiehumään! – Se mies katkeroittaa koko elämäni. Näettekö, herra herrassyörinki, minä voisin elää aivan iloisena ja tyytyväisenä, jos sitä roistoa ei olisi! Minulla on hyvä tila, terveet lapset, kelvollinen vaimo, minulla on kaikkea, mitä ihminen elääksensä tarvitsee – vaan tuo paholaisen Lindi vihastuttaa riidallansa minut kuoliijaaksi.

VINGLER. Ja kumminkin on oikeus täydellisesti teidän puolellanne.

RUOTSILA. Sehän se juuri onkin pääasia. Isäni on kyllä monesti siitä puhunut, että tämä kalalampi on ollut jo ukollani; itse olen tässä lammessa poikana uinut ja kalastellut – ja nyt tulee tämä lemmon Lindi ja tahtoo riidellä lammen minulta pois!

VINGLER. Se on hirmuista!

RUOTSILA. Vaan minä en uhallakaan anna perää! Ja vaikka se maksakoon koko minun eloni ja oloni, niin ei hänen pidä voittaman!

VINGLER. Aivan niin, oikeus on aina oikeus!

RUOTSILA. Seitsemän ajastaikaa on tämä riita jo kestänyt! Näinä seitsemänä vuotena on minulla ollut harmia enemmän kuin koko lampi maksaa.

VINGLER. Sitä suurempi on ilonne, kuin kerran voitamme asian!

RUOTSILA. Se hävitöin koira, tuo Lindi! Tulee kymmenkunta ajastaikaa takaperin, mistä lienee tullutkin, ja ostaa naapuri-vainajaan tilan. Minä ajattelin heti, että ei tuosta miehestä näy olevan mihinkään, Semmoiset maankulkijat ovat aina heittiöitä! Kelvollinen mies pysyy paikoillansa, istuu, missä esi-isät ovat istuneet, eikä ajattele enempää kuin nekään ovat ajatelleet!

VINGLER. Aivan oikein, vaan muna tahtoo aina olla viisaampi kanaa!

RUOTSILA. Mutta semmoisille miehille, kuin Lindi on, ei ole missään hyvä olla; ne eivät voi pysyä missään, heidän paha sisunsa ajaa heitä aina paikasta paikkaan, ja näin kuljeksivat he ympäri maailmata!

VINGLER. Oikein, aivan oikein; ei se kelpaa! Pysy paikallasi ja elätä henkeäsi rehellisesti!

RUOTSILA. Muuttaa sitten minulle naapuriksi. Alussa tuo kuitenkin meni mukiin; me sovimme keskenämme kuta kuinkin, kunnes hän kerran tulee minun tyköni ja sanoo tahtovansa rakentaa myllyn ja vaatii minua luopumaan lammestani. Minä arvattavasti en tähän suostunut. Esi-isämme ovat jauhattaneet jauheensa kolmen virstan päässä Siikakosken myllyllä ja niin mekin voimme tehdä. Vaan kuin minä näin muotoin en suostunut hänen tuumiinsa, tulee se kanalja ja sanoo yht'äkkiä että kalalampi muka oikeutta myöten kuuluu hänen tilaansa, vetää kaikenlaisia vanhoja riita-kirjoja, karttoja ja muuta törkyä eteeni ja tahtoo pakoittaa minua luopumaan lammestani.

VINGLER. Se on hirmuista!

RUOTSILA. Vaan tässäpä tapasikin miehen. Minä olen oikea talonpoika, joka en pelkää riita-asiaa, kestäköön se vaikka sata vuotta! Siitä vetää Lindi minut oikeuteen.

VINGLER. Vaan kyllä me olemmekin häntä haudelleet! Rakentakoon hän myllynsä mihin tahtoo, vaan teidän lammestanne ei hän siihen vettä saa.

RUOTSILA. Vettäkö? ei niin kauhallista saa hän minulta, vaikka jalkojeni juureen kuolisi janoon, mokoma roisto. Näittekö tämä aamuna, kuin hän tuli meille vastaan senaatin rapuilla, miten se veitikka naamaansa väänteli ja oli leppyisä olevinaan? Vaan minua ei hän pehmitä!

VINGLER. Aivan oikein, pitääkää vaan päätie.

RUOTSILA. Ja kohtahan se nyt saadaankin jo päätös, eikö niin, herra herrassyörinki?

VINGLER. Aivan kohta, herra Ruotsila, korkeintaan parin kolmen viikon perästä! Ja meidän pitää voittaa, luottakaa vaan minuun!

RUOTSILA. Ja jos emme voita, niin alamme riidan uudestaan!

VINGLER. Se ei ole tarpeen, me emme voi tapata!

RUOTSILA. Hyvä, herra herrassyörinki hyvä. Lihavan sian lähetän teille vielä päälle päätteeksi, kuin tuomion kerran saan käsiini.

VINGLER. Se ilahuttaa minua jo edeltä-käsin, ja hyvälle se tulee minusta maistumaan.

RUOTSILA. Ja nyt hyvää yötä, herra herrassyörinki! Minua nukuttaa. Onkin jo kello kaksitoista, ja me maalaiset emme ole tottuneet näin yökausia valvomaan. Meillä sanotaan aina: illan virkku —

VINGLER. — aamun torkku, sen tiedän minäkin hyvin, herra Ruotsila.

Leväätkää siis rauhallisesti. Kolmen viikon perästä saatte tuomion.

(Antaa hänelle kättä ja menee pois).

RUOTSILA. Hyvää yötä, herra herrassyörinki, terveisiä paljon kotiinne! (Soittaa majatalon ovikelloa). On sitäkin kalu, tuota asianajajaa; varjele Jumala ihmistä joutumasta tuommoisen ahman kynsiin. (Soittaa). Räkningit ne tekevät vaivoistansa semmoiset, että silmät ovat niitä katsoessa nuljahtaa päästä, ja maksaja ei koskaan tiedä, minkä edestä maksaa, kuin räkninki aina on ruotsiksi kirjoitettu. (Soittaa). Jos ei oikeuteni tässä asiassa tulisi kysymykseen, niin saisi koko lampi olla vaikka hiiden kattelassa; vaan niinkuin asia nyt on, niin ennenkuin Lind-ryökäleelle annan perää, ennen hukutan itseni siihen. (Soittaa). No, mikä sillä rengillä on, kuin jos rankkia olisivat juoneet!

Meillä kotona nousevat jo kohta ylös, ja täällä maataan vasta ensimmäistä unta. (Koputtaa akkunaa, aina kovemmin ja kovemmin). Ehkä tämä paremmin kuuluu kuin tuo kello-rämppä. Avatkaa, pyövelän ruuat! (Särkee ruudun). No saakeli, tuopa nyt oli ilkeä. Vaan äläpä huoli: jos avaan akkunan, niin voin siitä mennä porstuaan ja porstuasta pääsen yläkerran portaille.

TOINEN KOHTAUS

Ruotsila, yövartija ja polisimies (tulevat vasemmalta).

YÖVARTIJA (hiljaa). Tuon otamme kiinni.

RUOTSILA. Särkyneen ruudun saavat panna räkninkiinsä, ei se suurta tee – sille lemmon rengille olisi minun kumminkin pitänyt antaa juomarahaa, niin olisi hän ollut valppaampi. (Rupée sillä välin akkunasta sisään menemään).

POLISIMIES (on hiivinyt likemmäksi, tarttuu häneen). Ahaa, oletkos nyt kiinni?

RUOTSILA. Kuka se on?

POLISIMIES. Ahah sinä, hirteinen, vieläkö kysyt?

RUOTSILA. Mitä te minusta tahdotte miehet?

POLISIMIES. Panemme sinut kurraan, poikanen, huomeisaamuna sanoo sitten majuri, mitä muuta saat.

RUOTSILA. Mutta mistä syystä?

YÖVARTIJA. Sitä vehnänen on! Rupee yöllä kaikkien maatessa akkunasta sisään menemään, ja vielä kysyy, mistä syystä hän kurraan pannaan!

RUOTSILA. Olkaa siivolla, minä asun tässä.

POLISIMIES. Vai niin! Milloinkas tässä on ruvettu akkunan kautta sisään kulkemaan?

RUOTSILA. Eivät auaisseet.

YÖVARTIJA. Aivan oikein, sinunlaisellesi miehelle kokee jokainen sulkea asuntoansa.

RUOTSILA. Vaan kuulkaa toki, mitä sanon!

POLISIMIES. Mitä siinä on paljo kuulemista! Jos olette syytöin, niin voitte sen huomenna todistaa.

RUOTSILA. No, elkkää nyt hulluksi ruvetko – tässä (etsii rahakukkaroansa) – ottakaa juomarahaa ja laskekaa minut irti – piru vieköön, eikö rahakukkaroni ole poissa!

YÖVARTIJA. Ahaa, se unohtui varmaan viinikauppaan —

POLISIMIES. No, nyt on suuta jo kyllin pieksetty! pois!

RUOTSILA. Mutta herättäkää edes talonväki —

YÖVARTIJA. – siinä olisi paljon tekemistä. Mitä niistä pitkistä puheista on, tässä on särety ruutu, akkuna auki, mies akkunaan nousemassa – se on sisään-murtauminen. Sentähden käy pois! (Ottaa häntä kiini käsipuolesta).

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.